

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Αθήνα, 12 Νοεμβρίου 2008

Αρ. Πρωτ.:1429

ΠΡΟΣ:

Υπουργείο Ανάπτυξης
Γενικό Γραμματέα Εμπορίου
κ. Δημήτριο Σκιαδά
Πλατεία Κάνιγγος
101 81 Αθήνα

Σχετ: Το από 4.11.2008 ηλεκτρονικό μήνυμά σας (αρ. πρωτ. εισερχ. 1399/4.11.2008).

Θέμα: Σ/Ν περί ενσωμάτωσης Οδηγίας 2004/113/EK.

Οι παρατηρήσεις μας ως προς τη διατύπωση των άρθρων του προσχεδίου συνοψίζονται στις ακόλουθες:

1. Προτείνουμε στο τέλος της παρ. 4 του άρθρου 4 περί «Αρχής της ίσης μεταχείρισης» να προστεθεί και η παράμετρος της αναλογίας ως εξής «...και τα μέσα επίτευξης του σκοπού αυτού είναι πρόσφορα και αναγκαία *και έχει τηρηθεί εύλογη αναλογία μεταξύ της ιδιαίτερης μεταχείρισης και του επιδιωκόμενου σκοπού*».
2. Στο άρθρο 6 περί «Αναλογιστικών παραγόντων» θεωρούμε σκόπιμο να προστεθεί μετά την πρώτη παράγραφο μία παράγραφος με το ακόλουθο περιεχόμενο: «*Κάθε απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής ασφαλιστρών πρέπει να εφαρμόζεται εξίσου και για τα δύο φύλα*» και να αναριθμηθούν οι επόμενες παράγραφοι.

3. Στο προτελευταίο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 6, με το οποίο επιτρέπονται αναλογικές διαφορές μεταξύ των ατομικών ασφαλιστρών να προστεθεί η διευκρίνιση «...λόγω φύλου *εφόσον υπάρχει αντικειμενική και επαρκής αιτιολογία για τη διάκριση αυτή και λαμβάνοντας υπόψη τις σημαντικές οικονομικές, κοινωνικές και νομοθετικές αλλαγές που λαμβάνουν χώρα εν τω μεταξύ*».
4. Στο άρθρο 7 παρ. 2 περί «έννομης προστασίας» προτείνουμε να *απαλειφθούν τα «Συνδικαλιστικά σωματεία»* και να ακολουθηθεί η διατύπωση του άρθρου 8 παρ. 3 της Οδηγίας «*ενώσεις, οργανώσεις ή άλλες νομικές οντότητες*».
5. Θεωρούμε σκόπιμο η ρύθμιση για το βάρος απόδειξης του άρθρου 8 να εφαρμόζεται και κατά την διαδικασία της διαμεσολάβησης του άρθρου 7 παρ. 1 και ως εκ τούτου στην παρ. 3 του άρθρου 8 πρέπει να προστεθεί ότι οι παράγραφοι 1 και 2 ισχύουν επίσης και για κάθε διαδικασία που κινείται βάσει του άρθρου **7 παρ. 1** και 2 του παρόντος.
6. Διατύπωση συσχετισμού μεταξύ των: (α) άρθρου 12 της σχετικής Οδηγίας, (β) άρθρων 1,2,3, και 4 του ν. 3297/2004 (ΦΕΚ Α' 259), ο οποίος αποτελεί και τον ιδρυτικό νόμο της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Καταναλωτή» και γ) άρθρου 10 του σχεδίου νόμου υπό τον τίτλο «Φορέας παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών»

Σε τροποποίηση του άρθρου 10 του εν θέματι σχεδίου νόμου, προτείνουμε τη θεσμοθέτηση της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Καταναλωτή» ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών κατά την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και κατά την παροχή αυτών για τους κάτωθι ειδικά αναπτυσσόμενους λόγους:

A. Το άρθρο 12 της σχετικής Οδηγίας προβλέπει τον ορισμό φορέα με σκοπό την προώθηση, ανάλυση, έλεγχο και υποστήριξη της ίσης μεταχείρισης των προσώπων χωρίς διάκριση φύλου. Αναγκαίες προϋποθέσεις, οι οποίες πρέπει να πληρούνται κατά την επιλογή του φορέα από τα κράτη μέλη είναι (α) η παροχή ανεξάρτητης βοήθειας στα θύματα διακρίσεων ώστε να προωθούνται οι καταγγελίες τους περί διακρίσεων, (β) η διενέργεια ανεξάρτητων ερευνών σχετικά με τις

διακρίσεις και (γ) η δημοσίευση ανεξαρτήτων εκθέσεων και η διατύπωση συστάσεων σχετικά με τα ζητήματα που συνδέονται με τις διακρίσεις.

Σημείο αναφοράς της διατύπωσης του άρθρου αποτελεί η ανεξαρτησία της δράσης του φορέα με σκοπό τη διασφάλιση του κύρους των ενεργειών του και των διαδικασιών που διεξάγονται για την εκπλήρωση του έργου του.

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή, όπως ρητά προβλέπει ο ιδρυτικός του νόμος (άρ. 1 του ν. 3297/2004), αποτελεί **Ανεξάρτητη Αρχή, κατά την άσκηση δε των καθηκόντων του απολαμβάνει προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας**. Ο Συνήγορος του Καταναλωτή δεν διώκεται και δεν εξετάζεται για γνώμη που διατύπωσε ή πράξη που εκτέλεσε κατά την άσκηση των καθηκόντων του. Ως Συνήγορος του Καταναλωτή επιλέγεται πρόσωπο εγνωσμένου κύρους, υψηλής επιστημονικής κατάρτισης με γνώση και εμπειρία επί θεμάτων σχετιζόμενων με την αρμοδιότητα της Αρχής, απαραίτητη μάλιστα προϋπόθεση αποτελεί η διατύπωση γνώμης της Επιτροπής Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής.

Όπως ρητώς και ειδικώς ορίζεται στο άρθρο 4 του οικείου νόμου, ο Συνήγορος του Καταναλωτή εξετάζει **αντικειμενικά και αμερόληπτα** τις υποθέσεις της αρμοδιότητάς του με βάση την αρχή της εκατέρωθεν ακρόασης κατά τρόπο ώστε η διαδικασία που ακολουθείται να παρέχει τη δυνατότητα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη να κοινοποιούν τις απόψεις τους στην Αρχή, να ενημερώνονται για τα επιχειρήματα και τα γεγονότα που ισχυρίζεται το άλλο μέρος και ενδεχομένως για τις εκθέσεις των εμπειρογνομόνων ή των ειδικών επιστημόνων. Το προσωπικό της Αρχής έχει υποχρέωση εχεμύθειας για έγγραφα και στοιχεία που λαμβάνει υπόψη του κατά τη διάρκεια της έρευνας.

Πλέον δε τούτων, ο Συνήγορος του Καταναλωτή συντάσσει **ετήσια έκθεση**, στην οποία παρουσιάζει το έργο της Αρχής, παραθέτει τις σημαντικότερες υποθέσεις και διατυπώνει προτάσεις για τη θεραπεία των προβλημάτων που εμπίπτουν στην αρμοδιότητά του καθώς και τις τυχόν αναγκαίες κατά την κρίση του νομοθετικές παρεμβάσεις. Η έκθεση του Συνηγόρου του Καταναλωτή υποβάλλεται τον Ιούνιο κάθε έτους στον Πρωθυπουργό και τον Πρόεδρο της Βουλής, κοινοποιούμενη στον Υπουργό Ανάπτυξης. Ο Συνήγορος του Καταναλωτή μπορεί να υποβάλει στον Πρωθυπουργό **ειδικές εκθέσεις** και κατά τη διάρκεια του έτους. Η ετήσια έκθεση συζητείται σε ειδική συνεδρίαση της Ολομέλειας της Βουλής και δημοσιεύεται στην ειδική έκδοση του Εθνικού Τυπογραφείου.

Ο ιδρυτικός νόμος προβλέπει επίσης την δυνατότητα της Ανεξάρτητης Αρχής «Συνήγορος του Καταναλωτή» να προβαίνει στη **διατύπωση συστάσεων** τόσο προς ειδική όσο και προς γενικότερη κατεύθυνση. Συγκεκριμένα, στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του, ως θεσμού εξωδικαστικής επίλυσης καταναλωτικών διαφορών, ο Συνήγορος του Καταναλωτή επιδιώκει τη φιλική διευθέτηση της διαφοράς. Αν δεν επιτευχθεί συμβιβασμός, ο Συνήγορος του Καταναλωτή μπορεί να προβεί στη διατύπωση έγγραφης σύστασης προς τα δύο μέρη με σκοπό την επίλυση της διαφοράς. Και σε γενικότερο, όμως, επίπεδο, δυνάμει του άρθρου 3 του νόμου, ο Συνήγορος του Καταναλωτή στα πλαίσια της αρμοδιότητάς του μπορεί να προβαίνει σε συστάσεις και υποδείξεις προς τους προμηθευτές **αυτεπαγγέλτως**, όταν από την επιχειρηματική τους συμπεριφορά θίγεται μεγάλος αριθμός καταναλωτών. Στο σημείο αυτό αξίζει να σημειωθεί ότι ο Συνήγορος του Καταναλωτή εκτός από την εξωδικαστική διαμεσολάβηση με σκοπό τη συναινετική επίλυση των διαφορών, στοχεύει στην ενημέρωση της ελληνικής κοινωνίας γύρω από θέματα σχετικά με τα δικαιώματα που την αφορούν κατά την παροχή αγαθών και υπηρεσιών καθώς και στην ανάπτυξη της κοινωνικής ευθύνης εκ μέρους των επιχειρήσεων.

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η **παροχή ανεξάρτητης βοήθειας** στα πρόσωπα που αναφέρονται στην Αρχή με σκοπό την επίλυση της διαφοράς τους, η **διενέργεια ανεξάρτητων ερευνών**, η **σύνταξη ανεξάρτητων εκθέσεων** και η **διατύπωση ανεξάρτητων συστάσεων** κατά την άσκηση της αρμοδιότητάς τους αποτελούν συστατικά στοιχεία του ρόλου και της αποστολής του Συνηγόρου του Καταναλωτή, θεσμού του οποίου η δραστηριοποίηση εναρμονίζεται προς τα διεθνώς καθορισμένα πρότυπα της διαφανούς και ανεξάρτητης διαμεσολάβησης. Στο πλαίσιο μιας ενιαίας ευρωπαϊκής στρατηγικής δράσης και παρέμβασης στο πεδίο της προώθησης των δίκαιων αιτημάτων του καταναλωτή και του καταναλωτικού κινήματος, ο διαμεσολαβητικός ρόλος του Συνηγόρου του Καταναλωτή στηρίζεται στην τήρηση των θεμελιωδών αρχών της ανεξαρτησίας και της διαφάνειας, της νομιμότητας και της ελευθερίας, της εκατέρωθεν ακροάσεως και της αποτελεσματικότητας. Αρχές που ενισχύουν την εμπιστοσύνη των πολιτών – καταναλωτών, αλλά και των επιχειρήσεων διασφαλίζοντας τη **δίκαιη και αμερόληπτη** αντιμετώπιση των υποθέσεών τους.

Β. Δεδομένης της ανεξαρτησίας της Αρχής κατά τη δράση και λειτουργία της, με βάση τα ανωτέρω και σε συνάρτηση με τις ειδικότερες προϋποθέσεις του άρθρου 12 της Οδηγίας στο οποίο και προσδιορίζεται η φύση του φορέα, ο Συνήγορος του Καταναλωτή θεωρεί πως η θεσμοθέτησή του ως φορέα παρακολούθησης συνηγορείται κατά μείζονα λόγο από το **πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας** κατά το άρθρο 3 αυτής. Σε αυτό προβλέπεται (υπό την επιφύλαξη ρητών εξαιρέσεων), ότι η εν

θέματι Οδηγία εφαρμόζεται σε όλα τα πρόσωπα τα οποία *παρέχουν αγαθά και υπηρεσίες που διατίθενται στο κοινό ανεξάρτητα από το ενδιαφερόμενο πρόσωπο τόσο στο δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα* συμπεριλαμβανομένων των δημοσίων οργανισμών και που προσφέρονται εκτός του τομέα του ιδιωτικού και οικογενειακού βίου και των συναλλαγών που διεξάγονται στο πλαίσιο αυτό.

Ο Συνήγορος του Καταναλωτή αποτελεί τη μοναδική Ανεξάρτητη Αρχή, η οποία δραστηριοποιείται διαμεσολαβητικά στο πεδίο της προμήθειας αγαθών και της παροχής υπηρεσιών στην αγορά, *διαθέτοντας ως εκ τούτου τόσο σε θεωρητικό – επιστημονικό όσο και πρακτικό επίπεδο σημαντική γνώση του πεδίου εφαρμογής της Οδηγίας*. Η μελέτη των Γενικών Όρων των Συναλλαγών στις καταναλωτικές συμβάσεις και η διερεύνηση αθέμιτων εμπορικών πρακτικών κατά το πνεύμα της Οδηγίας 2005/29/EK και του ν. 2251/1994, όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, αποτελούν σημεία αναφοράς και αντικείμενο καθημερινής επιστημονικής έρευνας της Ανεξάρτητης Αρχής ως εκ του ρόλου της και του σκοπού της, προσδίδοντας σε αυτήν την εξειδίκευση που απαιτείται για την αντιμετώπιση των ζητημάτων που τίγονται στο περιεχόμενο της εν θέματι Οδηγίας και κατ' επέκταση του υπό κρίση νομοσχεδίου. Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι το πεδίο εφαρμογής της Οδηγίας και του σχεδίου νόμου τελούν σε συνάφεια με εκείνο στο οποίο δραστηριοποιείται ο Συνήγορος του Καταναλωτή, θεμελιώνοντας τόσο την εμπειρία όσο και το γνωστικό υπόβαθρο που απαιτείται για την καθιέρωσή του ως φορέα παρακολούθησης και προώθησης της εφαρμογής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών στην πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αυτών.

7. Για να τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 10 παρ. 3 εδάφιο β', σύμφωνα με την οποία, εάν η διαμεσολάβηση προς άρση της προσβολής δεν επιφέρει ικανοποιητικά αποτελέσματα, ο φορέας παρακολούθησης διαβιβάζει το τελικό του πόρισμα στον καθ' ύλην αρμόδιο φορέα για την άσκηση κυρωτικής αρμοδιότητας, προτείνουμε να προβλεφθούν διοικητικές κυρώσεις στο άρθρο 9 στη θέση της παρ. 2. Η διατύπωση των κυρώσεων προτείνουμε να είναι η κατωτέρω: *«Σε βάρος των προσώπων που παραβαίνουν τις διατάξεις του παρόντος νόμου, με την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 6 του άρθρου 6 του παρόντος, επιβάλλεται, με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης, πρόστιμο από ... έως ... ευρώ».*

8. Στο άρθρο 13 παρ. 1 περί «Καταργούμενων διατάξεων» θεωρούμε ότι πρέπει να ακολουθηθεί, όπως και στην παρ. 2, η διατύπωση του άρθρου 13^α της Οδηγίας με την προσθήκη στο τέλος της πρότασης «που αντιβαίνει στην αρχή της ίσης μεταχείρισης των δύο φύλων».
9. Εάν τελικά φορέας παρακολούθησης οριστεί ο Συνήγορος του Καταναλωτή, θα γίνει και ανάλογη τροποποίηση πέραν του άρθρου 10 και των Μεταβατικών διατάξεων του άρθρου 14.

Για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία παραμένουμε στη διάθεσή σας.

Ειδικοί Επιστήμονες:

1. Θεοδώρα Ρούμπου
2. Ελένη Αθανασίου
3. Ανδρέας Μαντζουράνης

Ο ΣΥΝΗΓΟΡΟΣ ΤΟΥ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ

Ευάγγελος Ζερβέας

ΚΟΙΝ:

1. Γενικό Γραμματέα Ισότητας, κα Ευγενία Τσουμάνη
2. Γενικό Γραμματέα Οικονομικών, κ. Ιωάννη Σιδηρόπουλο
3. Βοηθό Συνήγορο του Πολίτη, κα Σταματίνα Γιαννακούρου
4. Πρόεδρο Επιτροπής Εποπτείας Ιδιωτικής Ασφάλισης, κ. Γεώργιο Πέτσα